

yeryüzü günlüğü

22 Mart 2006, Uğur Altunay

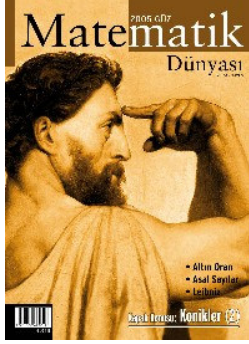
Aşkı anlatmaya yeltenme sakın
Ancak söylenmemiş aşklar 'aşk'tır
William Blake

BİREYSEL SİLAHLANMAYA HAYIR!

Giderek daha çok silahlanan bir toplum oluyoruz. Silahların yol açtığı "kaza"lar ise her gün basına yansıyor. Güven ve barış dolu bir ortam ancak silahsızlanmayla

olabilir. Bireylerin silahlanmasına izin veren yasa değiştirilmeli ve silah satışına ve edinimine son verilmelidir. Silah bir savunma aracı değil, saldırı ve yok etme aracıdır. <http://www.umut.org.tr>

Okuma Günlüğü

**Matematik Dünyası
2005 Güz
Yıl: 14, Sayı: 13, 4 YTL**

Ali Nesin'i 1980'lerin başından beri tanıyorum. Kendisini hiç görmedim, ama tanıyorum. Aziz Nesin'in oğlu ve şu anda Bilgi Üniversitesi'nde öğretim üyesi. Matematiğe olan ilgim onun sayesinde arttı doğrusu.

Kendisini ilk kez 80'li yıllarda yayımlanan ve 90'dan önce yayımına son veren *Bilim ve Sanat* dergisinde tanıdım. Orada hem yazıları yayımlanıyordu, hem de matematikten uzak okurları matematiğin içine çekecek ilginç problemler sunuyordu. Bazılarını sınıflarımda öğrencilerimi üst düzey düşünmeye sevk etmek amacıyla kullandığım paradoksları onun sayesinde tanıdım. Yine o dergide, bir edebiyatçımızın, "Şairler, öykücüler matematik bilse, daha iyi ürünler verirler," gibi bir sözünü okuduğumu da anımsıyorum. Matematik her yerde, her şeyin içinde.

Başta Prof. Dr. Ali Nesin olmak üzere, matematiksever bir grup, tam on dört yıldır bir mucizeyi gerçekleştiriyorlar ve bize özveriyle yılda dört sayı yayımlanan *Matematik Dünyası* adlı dergiyi okuma ayrıcalığını tattırıyorlar.

Gelişmiş batı ülkelerine bakınca aslında matematik yayıncılığı alanında oldukça geri kaldığımız görülüyor. O yüzden aslında bu derginin yayımının bir mucize olmaması gerekir. Yani, başka bir sürü matematik dergisi olmalı ve okurlar ister tümünü izlemeli, isterse seçim yapabilmeli. Ama ne yazık ki, sayın Ali Nesin'in son sayının ilk sayfasında "Sevgili Matematikseverler" diye başlayan yazısından da anlaşıldığı gibi, bırakın matematik alanı dışından olanları, matematikçilerin kendisi bile dergiye ilgi göstermiyor. Hiç şaşırmadım.

Benzer bir durum hemen her alanda sözkonusu. En az on yıldır hiç sinemaya gitmemiş olan sinema dalında öğretim üyesi de tanıdım ben. Hiç şiir dergisi okumayan çok sayıda edebiyat öğretmeni ya da edebiyat alanında öğretim üyesi tanıdığım da var. Yeryüzündeki yarım yüzyıllık yaşamımda bu tür durumlara şaşırılmayacak çok ama çok iyi öğrendim. Yalnızca üzülüyorum, hepsi bu.

Yeryüzü Günlüğü'nü de zaman zaman kesintiye uğrasa da her gün sürekli yayımlıyor olmama ve öğrencilerimi buraya yazmaya davet etmeme karşın, zorlama olmadığı için yüzlerce öğrencim arasından bir tek öğrencimin bile yazı göndermemesine de hiç şaşırılmıyorum. Hem de hiç ama hiç şaşırılmıyorum (Bu satırları okuyup da, yazı gönderecekler ise ne demeli, bilmem. Teşekkürler, ama geçti artık... Yooo... Öyle demem tabii, siz yine de gönderin, tabii ki yayımlarım). Sınıfımda isteğe bağlı ödev verince de aynısı oluyor: Hiçbir öğrenci ödevi yapmıyor. Bu belki hem benim başarısızlığım, ama aynı zamanda da Türkiye'min arzuhalisi. İlla ki, zorlamak, görev vermek, nota bağlamak ya da ödül koymak gerekiyor. Özerkliğimizi, kendi kararlarımızı kendimiz verme özelliğimizi yitirmişiz, ya da zaten hiç kazanamamışız. Birlikte üretmenin ve paylaşmanın zevki çoktan yitmiş, gitmiş. Okumayı ve özellikle de yazmayı sevmeyen bir toplumuz zaten. Üniversite camiası ise istisna değil.

Yeryüzü Günlüğü'nü okuyanların sayısının bir elin parmaklarının sayısını geçtiğini de sanmıyorum doğrusu. Sözgelimi, kendi bulunduğum kattaki öğretim üyelerine sordum -ki son bir haftadır hepsine e-posta eki olarak gönderiyorum-; okuduğunu söyleyen yalnızca bir kişi çıktı. Herhalde okudukları daha önemli şeyler vardır diye avutuyorum kendimi. Onların da yazmasını istedim. Henüz yazmak isteyen kimse çıkmadı. Daha önce de bir bilimsel dergi çıkarmak istemiştik, onda da aynı hüsrana uğramıştık.

Neyse, gelelim dergiye:

Matematik Dünyası'nın son sayısında, önce matematik dünyasından kısa haberler var. İlginç okur mektuplarına ve yanıtlara ayrılan bölümden sonra ise, basında matematikle ilgili çıkan bazı yazılara yer veriliyor.

Dergide yer alan bazı yazıların başlıkları şöyle:

Koniklerin Tarihçesi ve Antalyalı Apollonius

Giovanni Cassini ve Astronomi Aramızdan Ayrılanlar: Serge Lang Benim Serge Lang'ım (Ali Nesin) Aramızdan ayrılanlar: Nermin Arık

Dergide ayrıca benim gibi sosyalbilimcilerin fazla ilgisini çekmeyebilecek ya da zor anlayacağı saf matematikle ilgili yazılar da var: hiperboller, koniler, altın oran,...

Matematik problemi çözmeyi sevenler için ise, çözümü verilmiş ya da verilmemiş çok sayıda problem de var dergide. Yarışmalarda sorulmuş problemler de var.

Derginin Bakış Açısı bölümünde *Leibniz'in Matematik(sel) Düşüncesi, Kanıt Nedir?, Kaplumbağa Aşıl'e Ne Dedi?* yazıları ilginç.

Derginin en sonunda *Zekâ Soruları, satranç sayfası ve Ailenizin Matematik Köşesi: Beyincik* başlığı altında benim gibi matematikçi olmayan kişiler için de ilginç ve zevkli olan soruların/problemlerin yer aldığı bölümler de var.

Derginin en sonunda ise, bazı yayınlar tanıtılıyor ve ardından Piref. H. Ökkeş'in yazısıyla bu sayı sona eriyor. <http://www.matematikdunyasi.org>

Geri Gelmeyecekler

Kara kırlangıçlar kuşkusuz geri gelecekler öldürerek akılsız gece kelebeklerini gagalarının takırtısıyla; ama tam hız uçarken duruverenler, senin güzelliğinle benim parlak talihimi seyretmek için... adımızı bilirmiş gibi onlar geri gelmeyecek. Sık, limonsu hanımeli, topraktaki kökünden senin pencerene doğru tirmanan daha da güzel çiçekler açacak geceye; oysa bunlar... çiy taneleri gibi, titreyen, parlayan, düşen gündüz gözyaşları - onlar geri gelmeyecek...

Bir başka aşk ateşli sözünü üfleyecek kulağına uyandıracak kalbini, belki, soğuk uykusundan; ama sessiz, kendini vererek ve dizlerinin üzerinde insanın Tanrıya taptığı gibi mihrapta, benim seni sevdiğim gibi kandırma kendini, bir daha öyle sevilmeyeceksin.

Robert Lowell